

REVISTA ROMÂNĂ DE DREPT PRIVAT

Totul sub semnul discuției

2/2021

UNIVERSUL JURIDIC

Indexări internaționale: www.heinonline.org www.cceol.com www.ebscohost.com

www.indexcopernicus.com

REVISTA ROMÂNĂ DE DREPT PRIVAT

Director: Valeriu STOICA

Director adjunct: Ionuț-Florin POPA

Redactor-șef: Mircea Dan BOB

Fondator: Marian NICOLAE

Secretar general de redacție: Cristina NICOLAI

Consiliul științific:

Președinte: Marian Nicolae

Pascal Ancel

– profesor, Université du Luxembourg

Flavius-Antoniu Baias

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea din București

Serban Beligrădeanu

– doctor în drept, fost redactor-șef, Revista Dreptul

Corneliu Bîrsan

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea din București, judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Sevastian Cercel

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

Dan Chirică

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Viorel Mihai Ciobanu

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea din București

Ion Deleanu

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Pascale Deumier

– profesor, Université Lyon 3 Jean Moulin

Michel Grimaldi

– profesor, Universitatea Paris II – „Panthéon Assas”

Vladimir Hanga

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Călina Jugustru

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

Ioan Leș

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

Denis Mazeaud

– profesor, Universitatea Paris II – „Panthéon Assas”

Lucian Mihai

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea din București

Jean Pineau

– profesor, Universitatea din Montréal, Québec

Liviu Pop

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Valeriu Stoica

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea din București

Brândușa Ștefănescu

– profesor, Academia de Studii Economice, judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție

Ovidiu Ungureanu

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

Paul Vasilescu

– profesor, Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Colegiul de redacție:

Lucian Bercea

Profesor – Facultatea de Drept, Universitatea de Vest, Timișoara (drept comercial; drept bancar; dreptul creditului)

Radu Bogdan Bobei

Conferențiar – Facultatea de Drept, Universitatea din București (drept comercial internațional)

Luminița Dima

Profesor – Facultatea de Drept, Universitatea din București (dreptul muncii; drept european al muncii)

Răzvan Dincă

Profesor – Facultatea de Drept, Universitatea din București (dreptul proprietății intelectuale; contracte speciale)

George-Alexandru Ilie

Conferențiar – Facultatea de Drept, Universitatea din București (persoana fizică; obligații; teoria generală a dreptului)

Cristina Nicolescu

Conferențiar – Facultatea de Drept, Universitatea din București (dreptul familiei și regimuri matrimoniale)

Ionuț-Florin Popa

Profesor – Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (obligații; contracte europene și internaționale)

Dan Andrei Popescu

Conferențiar – Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (drept internațional privat)

Radu-Romeo Popescu

Profesor – Facultatea de Drept, Universitatea din București (succesiuni și liberalități)

Radu Rizoiu

Conferențiar – Facultatea de Drept, Universitatea din București (persoana juridică; garanții reale și personale)

Sebastian Spinei

Conferențiar – Facultatea de Drept, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu (drept procesual civil)

Laura Toma-Dăuceanu

Lector – Facultatea de Drept, Universitatea din București (drepturi reale)

Principiul unicității căii de atac – expresie a corelării diferitelor cereri formulate în procesul civil

Prof. univ. dr. **CLAUDIA ROȘU***

Facultatea de Drept, Universitatea de Vest din Timișoara

LE PRINCIPE DE L'UNICITÉ DU POURVOI – EXPRESSION DE LA CORRÉLATION DES DIFFÉRENTES DEMANDES FORMULÉES DANS LE PROCÈS CIVIL

RÉSUMÉ

L'article analyse le principe de l'unicité de la voie de droit dans les procédures civiles. Le droit à la voie de droit est unique, épuisé par son exercice même. L'intéressé ne peut pas déclarer la voie de droit plusieurs fois contre la même décision, il ne peut donc pas être jugé plusieurs fois dans la même voie de droit.

Afin de respecter le principe d'unicité de la voie de droit, il est nécessaire d'accomplir cumulativement certaines conditions : la loi doit prévoir le même délai d'exercice ; le terme unitaire pour désigner l'ensemble des motifs qui peuvent être invoqués ; le délai et les motifs doivent se référer au moment de la déclaration de cette voie de droit.

Per a contrario, si la loi prévoyait un délai d'exercice différent, pour certains motifs, la même voie de droit pourrait être exercée plusieurs fois.

Mots-clés: *le principe de l'unicité; voie de droit; conditions d'exercice; exception; cas d'application.*

PRINCIPLE OF UNIQUENESS OF THE REMEDY – EXPRESSION OF THE CORRELATION OF THE DIFFERENT CLAIMS MADE IN THE CIVIL PROCESS

ABSTRACT

The article analyzes the principle of uniqueness of appeal in civil proceedings. The right to use an appeal is unique, exhausted by its very exercise. The interested party cannot use an appeal against the same decision several times, so it cannot be judged several times in the same appeal.

In order to respect the principle of uniqueness of the appeal, it is necessary to fulfill cumulatively some conditions: the law must provide the same term of exercise; the unitary term has to refer to all the reasons that can be invoked; the time limit and the reasons must relate to the date of the declaration of that appeal.

Per a contrario, in case the law would provide a different deadline, for certain reasons, the same appeal could be exercised several times.

Keywords: *the principle of uniqueness; appeal; conditions of exercise; exception; cases of application.*

* claudia.rosu@e-uvt.ro.

1. Preliminarii

La fel ca alte ramuri de drept, și dreptul procesual civil este guvernat nu numai de norme de drept, ci și de principii.

Principiile sunt acele reguli generale și imperative care ordonează și, într-un anumit sens, limitează desfășurarea și finalizarea procesului civil¹.

Prin Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă², astfel cum se arată în *Expunerea de motive* în privința căilor de atac, printre altele, este consacrată legislativ regula *unicității căii de atac*, inițial fiind prevăzută în art. 454.

În urma primei republicări a Legii nr. 134/2010³, *unicitatea căii de atac* a fost reglementată în art. 460, articol care a rămas neschimbat și cu ocazia următoarei republicări⁴.

Pe lângă principiile reglementate în art. 5-23 C. pr. civ., sub titlul de *Principii fundamentale ale procesului civil*, în Titlul II din Cartea a II-a, *Procedura contencioasă*, în Capitolul I, *Dispoziții generale*, regăsim principii specifice exercitării căilor de atac, printre care și *principiul unicității căii de atac*.

Sistemul de drept, prin normele și principiile sale, conține reguli aplicabile oricărui raport juridic, apte să stea la baza soluționării oricărui conflict juridic⁵.

2. Aspecte ale principiului unicității căii de atac

2.1. Unicitatea exercitării unei căi de atac este un principiu ce rezulta în mod indirect în lumina vechiului Cod de procedură civilă, din prevederile care impuneau formularea recursului, respectiv a apelului într-un anumit termen⁶.

În actualul Cod de procedură civilă, principiul enunțat și-a găsit o consacrare expresă în art. 460. În vederea respectării acestui principiu, regula instituită în art. 460 alin. (1) C. pr. civ. permite exercitarea unei căi de atac o singură dată împotriva unei hotărâri judecătorești.

Dreptul de a folosi o cale de atac este unic, epuizându-se prin chiar exercițiul lui. Partea interesată nu poate folosi de mai multe ori o cale de atac împotriva aceleiași hotărâri, deci nu se poate judeca de mai multe ori în aceeași cale de atac⁷.

Evident, principiul unicității nu este încălcat dacă, după trimiterea cauzei spre rejudecare, se pronunță o altă sentință care este atacată. Chiar dacă este același dosar, suntem în prezența unei alte sentințe, care va fi supusă controlului judiciar de către instanța ierarhic superioară.

¹ I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 201.

² Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost publicată în M. Of. nr. 485 din 15 iulie 2010.

³ Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost republicată inițial în M. Of. nr. 545 din 3 august 2012.

⁴ Legea nr. 134/2010 a fost republicată ulterior în M. Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015.

⁵ A. Speriusei-Vlad, *Procesul și sistemul judiciar în România*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 36.

⁶ Al. Dimitriu, *Comentariul art. 456-465 C. pr. civ.*, în „Codul de procedură civilă. Comentarii și explicații”, Ed. C.H. Beck, București, 2019, p. 861.

⁷ G. Boroi, M. Stancu, *Drept procesual civil*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 568.

În practica judiciară s-au întâlnit cazuri în care împotriva aceleiași hotărâri a fost exercitată aceeași cale de atac de două ori. În acest sens, într-o speță⁸, apelantul a formulat apel împotriva unei sentințe civile, dar a mai declarat anterior apel față de aceeași sentință.

Tribunalul Prahova a constatat că prin **cererea** înregistrată pe rolul Judecătoriei Ploiești reclamantul a solicitat instanței ca, prin sentința ce o va pronunța, pe calea ordonanței președințiale, în contradictoriu cu pârâta, să dispună exercitarea în comun a dreptului de folosință asupra imobilului situat în mun. Ploiești, jud. Prahova.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că, la data de 28 august 2012, după decesul tatălui său, au rămas ca moștenitori acesta și pârâta, în calitate de soție supraviețuitoare, din patrimoniul comun al părților făcând parte imobilul situat în mun. Ploiești, jud. Prahova, cu privire la care se solicită a fi dispusă exercitarea folosinței.

Totodată, reclamantul a învederat că domiciliază în Canada de mai mulți ani și, în timpul vieții tatălui său, venea cel puțin o dată pe an în România, locuind în imobilul în litigiu, iar după plecarea sa din țară, a lăsat în casa defunctului său tată toate bunurile proprietate personală, astfel că, din motive profesionale, are nevoie să poată folosi măcar o încăpere din casa respectivă.

În concluzie, a solicitat a se dispune exercitarea dreptului de folosință asupra aceluși imobil în comun cu pârâta.

În raport cu susținerile reclamantului, pârâta a formulat, în temeiul art. 205 C. pr. civ., **întâmpinare**, prin care a invocat excepțiile lipsei de interes și inadmisibilității cererii, precizând că reclamantul nu justifică un interes legitim, deoarece folosul trebuie să îl vizeze pe cel care recurge la forma procedurală, iar nu o altă persoană, cu atât mai mult cu cât folosința asupra imobilului subzistă.

Prin sentința civilă nr. 4646 din 2 aprilie 2014, pronunțată de Judecătoria Ploiești, a fost respinsă excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată și admisă excepția lipsei de interes invocată de pârâtă, iar prin decizia nr. 868 din 8 octombrie 2014 a Tribunalului Prahova, Secția I civilă, a fost admis apelul, a fost anulată în parte sentința atacată, a fost respinsă excepția lipsei de interes a acțiunii, invocată de pârâtă, și trimisă cauza spre rejudecare la aceeași instanță de fond în vederea continuării judecății, menținându-se în rest sentința ca fiind legală și temeinică.

În urma probelor administrate în cauză la solicitarea părților, cu înscrisuri, interogatorii reciproce și martori, Judecătoria Ploiești a pronunțat sentința civilă nr. 1865 din 11 februarie 2015, prin care a respins ca neîntemeiată cererea formulată de reclamant.

Împotriva sentinței primei instanțe a declarat apel, în termen legal, reclamantul, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, solicitând admiterea apelului și schimbarea hotărârii atacate în sensul admiterii acțiunii.

În raport cu motivele de apel formulate de apelantul-reclamant, intimata-pârâtă a formulat, în baza art. 482 C. pr. civ. raportat la art. 205 C. pr. civ., **întâmpinare**, prin care a solicitat respingerea apelului declarat împotriva sentinței civile nr. 1865 din 11 februarie 2015 și menținerea hotărârii primei instanțe, ca fiind legală și temeinică.

Prin decizia civilă nr. 1986 din 5 mai 2015, Tribunalul Prahova a respins apelul declarat de apelantul-reclamant împotriva sentinței civile nr. 1865 din 11 februarie 2015, pronunțate de Judecătoria Ploiești, în contradictoriu cu intimata-pârâtă, ca nefondat, obligând apelantul la plata sumei de 2.200 lei către intimată, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Ulterior, la data de 16 mai 2016, reclamantul a formulat o nouă cerere de apel împotriva sentinței civile nr. 1865 din 11 februarie 2015, pronunțate de Judecătoria Ploiești.

⁸ <http://www.rolii.ro/hotarari/58846392e49009700b000ed8>.